

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se
a.arm@regeringskansliet.se (kopia)

Yttrande över slutbetänkandet Arbetslivskriminalitet – upplägg, verktyg och åtgärder, fortsatt arbete (SOU 2025:25)

Inledning

Södertörns högskola har hanterat remissen (A2025/00273) som en så kallad expertremiss, vilket innebär att ge ämnesexperter möjlighet att utifrån sina discipliner lämna synpunkter på betänkandet. Detta remissvar har utarbetats i samråd med Sverige mot organiserad brottslighet (SMOB) vid Södertörns högskola.

Sammantaget görs bedömningen att delegationens slutbetänkande innehåller flera intressanta förslag som har potential att minska arbetslivskriminaliteten i Sverige. Nedan kommenteras särskilt några av delegationens bedömningar och förslag.

Stärkt förmåga att utvärdera och analysera effekter av den breda kriminalpolitiken (7.3.1)

Delegationen lyfter fram att det finns ett starkt behov av mer kunskap om vilka brottsförebyggande och brottsbekämpande åtgärder som är samhällsekonomiskt mest effektiva mot bland annat arbetslivskriminalitet. Delegationen gör i betänkandet bedömningen att det finns behov av att stärka förmågan att utvärdera den samhällsekonomiska effektiviteten i kriminalpolitiken i bred bemärkelse och att regeringen bör överväga att utveckla Brottsförebyggande rådets (Brå) uppdrag i denna riktning (s. 509).

Södertörns högskola instämmer i stort i denna bedömning men vill lyfta fram att det, vid sidan av att utveckla Brås uppdrag, finns andra relevanta alternativ för att stärka denna kapacitet. I en rapport publicerad av Vetenskapsrådet i år konstateras att Sverige i dag saknar en adekvat förmåga att utvärdera brottsförebyggande och brottsbekämpande insatser, åtgärder och reformer.¹ Författarna gör bedömningen att det finns ett behov av att regeringen tar ett samlat grepp om utvärderingsförmågan inom det brottsförebyggande

¹ Vetenskapsrådet (2025), *Insatser, åtgärder och metoder för att förebygga brottslighet kopplad till kriminella nätverk*, s. 8 f.

området. I rapporten rekommenderas att en utredning bör överväga olika organisatoriska alternativ för att stärka denna kapacitet: att förstärka Brås utvärderande roll, att inrätta en ny utvärderingsmyndighet, att inrätta ett nationellt kunskapscentrum om brottsförebyggande insatser eller att ge lärosäten riktade uppdrag att bedriva utvärderingsverksamhet. Oavsett organisatorisk lösning behöver satsningar göras på att bygga forskarkompetens, utveckla oberoende analysfunktioner och säkerställa långsiktiga strukturer för kontinuerlig utvärdering.

Forskning och kunskapshöjande insatser (7.3.2)

Delegationen gör bedömningen att behovet av kunskapshöjande insatser på området fortsatt är stort. Delegationen gör vidare bedömningen att till viss del kan detta behov tillgodoses genom ett utvidgat och utvecklat uppdrag till de myndigheter som samverkar mot arbetslivskriminalitet, men regeringen bör överväga ytterligare åtgärder. Delegationen lyfter vidare fram att SMOB kan bidra till att täcka en del av det fortsatta behovet av kunskapshöjande insatser.

Södertörns högskola instämmer i behovet av kunskapshöjande insatser på området. SMOB syftar till att stärka arbetet mot organiserad brottslighet genom utbildning, forskning och tvärspektoriell samverkan. SMOB har en mång- och tvärvetenskaplig ansats och samlar forskare som verkar inom olika vetenskapliga områden. Inom ramen för SMOB genomförs kompetenshöjande insatser för att motverka organiserad brottslighet, med särskilt fokus på den kriminella ekonomin, där arbetslivskriminalitet är en viktig inkomstkälla.²

SMOB finansieras av Svenska ESF-rådet 2024–2027. Södertörns högskola beslutade i maj 2025 att under 2026 inrätta ett centrum för Sverige mot organiserad brottslighet (C-SMOB).³ Syftet är att etablera en långsiktig organisatorisk bas för den verksamhet som i dagsläget bedrivs inom SMOB. C-SMOB ska stärka kopplingen mellan forskning och praktik och skapa strategiskt nytta för samhället och organisationer som ingår i samarbetet. Syftet är att stärka samhällets förmåga att motverka organiserad brottslighet och den kriminella ekonomin genom ökad kunskap, analyskapacitet och samverkan mellan akademi och praktiker.

Privata aktörers kontroll av leverantörer och underentreprenörer (6.15)

Delegationen gör bedömningen att privata aktörers tillgång till information om befintliga eller potentiella leverantörer och underentreprenörer behöver förbättras. Delegationen föreslår en ny förordning om samordnad vidareförmedling av registerinformation om företag. Förslaget innebär att Bolagsverket ska tillhandahålla en funktion för samordnad vidareförmedling av registerinformation om företag.

Södertörns högskola instämmer i att privata aktörers kontroll har stor betydelse i arbetet mot arbetslivskriminalitet. En ökad tillgång till relevant information kan vara ett effektivt sätt att motverka arbetslivskriminalitet genom att oseriösa företag får det svårare att verka och sluta

² Skr. 2023/24:67, *Motståndskraft och handlingskraft – en nationell strategi mot organiserad brottslighet*, s. 5.

³ Södertörns högskola, dnr 2037-1.1.2-2025.

avtal med andra företag som vill göra rätt. Södertörns högskola ser mot denna bakgrund som utgångspunkt positivt på förslag som underlättar privata aktörers kontroll och tillstyrker delegationens förslag.